

5
TILL ÅHÖRANDE AV DEN OFFENTLIGA FÖRELÄSNING

VARMED

PROFESSORN I SVENSKA SPRÅKET FILOSOFIEDOKTORN

BRUNO SJÖROS

DEN 29 NOVEMBER 1923 KL. 8 E. M.

TILLTRÄDER SITT ÄMBETE

INBJUDAS

VETENSKAPENS GYNNARE, IDKARE OCH VÄNNER

VÖRDSAMT

AV

HUMANISTISKA FAKULTETENS VID ÅBO AKADEMI DEKANUS

PER OLOF VON TÖRNE

ÅBO 1923

ÅBO TRYCKERI OCH TIDNINGS AKTIEBOLAG

LÄROSTOLEN I SVENSKA SPRÅKET hörde till det antal av tio lärostolar, varmed Akademien enligt det av dåvarande provisoriska akademistyrelsen uppgjorda programmet började sin verksamhet. Ett försök att omedelbart få lärostolen besatt ledde ej till resultat, i det att adjunkten vid Uppsala högre allmänna läroverk, docenten vid Uppsala universitet Natanael Beckman, som provisoriska akademistyrelsen önskat kalla till förste innehavare av lärostolen, förklarade sig förhindrad att emottaga kallelse.

Till följd härav förblev professuren obesatt. Docenten Rolf Pipping erhöll emellertid förordnande att från den 1 juli 1920 handha professurens skötsel, efter att redan tidigare, från ingången av Akademiens första lästermin, vårterminen 1919, ha förordnats att meddela undervisning inom dess område. Den 15 maj 1920 beslöt konsistorium anslå professuren ledig till ansökan, varvid de sökande skulle erhålla ända till 18 månaders respit för styrkande av sin kompetens. Inom ansökningstidens utgång anmälde sig som sökande docenten vid Åbo Akademi *Rolf Pipping*, docenten vid Helsingfors universitet *Bruno Sjöros* samt docenten, lektorn vid Linköpings högre allmänna läroverk *Elias Wessén*.

Vid specimationstidens utgång den 15 april 1922 hade samtliga sökande fullföljt sina ansökningar. Sedan humanistiska fakultetens dekanus på uppdrag av fakulteten därom konfererat med professorn vid Helsingfors universitet O. F. Hult-

man, utsåg fakulteten förutom professor Oskar Fredrik Hultman professorn vid Lunds universitet Elof Hellqvist ävensom professorn vid samma universitet Emil Olson till sakkunnige för bedömning av de sökandes kompetens. De senare ställde sig till fakultetens förfogande med förbehåll att icke genast nödgas gripa sig an med uppdragets fullgörande. Den 17 februari 1923 var dekanus i tillfälle att meddela fakulteten, att samtliga sakkunnige insänt sina utlåtanden. Inom fakulteten upptogs ärendet till slutlig behandling den 19 mars; föreskrivet utlåtande avgav konsistorium den 8 maj. Före besvärstidens utgång återtog docenten Wessén sin ansökan, varpå Kansler den 14 augusti utnämnde docenten Sjöros till professurens förste innehavare.

Professor Sjöros tillträder sitt ämbete med en föreläsning behandlande „*Folk-etymologier i svenskan*“.

Åbo i november 1923.

PER OLOF VON TÖRNE.

Om sin levnad och tidigare verksamhet har professor Sjöros meddelat följande:

Född i Åbo den 12 maj 1880. Föräldrar: hovrättsassessorn Karl Kristian Sjöros och Elise Engdahl. Student från Nya svenska samskolan i Helsingfors 14 maj 1897 med vitsordet med beröm godkänd. Tentamen för vitsordet laudatur i engelska i lärarkandidatexamen den 8 febr. 1899. Filosofiekandidatexamen den 23 jan. 1903 med vitsordet laudatur i svenska språket och litteraturen, approbatur cum laude i estetik och nyare litteratur, i fonetik och i allmän historia. Filosofielicentiatexamen den 17 maj 1907 med vitsordet laudatur i svenska språket och litteraturen, approbatur cum laude i estetik och nyare litteratur samt i fonetik. Promoverats till filosofiemagister och filosofiedoktor den 30 maj 1907. Pedagogie-examen med vitsordet approbatur den 11 febr. 1920.

Under höstterminen 1903—vårterminen 1904 lärare i svenska vid Svenska reallyceum (kl. VI—VIII) i Helsingfors, i historia i Nya svenska läroverket i Helsingfors 1904—14, i samma läroverk i svenska 1904—1923. Deltagit i privata och allmänna skolläromötena i juni 1906 och i mötet av modersmåls lärare i jan. 1909 (med föredrag) och i aug. 1922. Auskulterat vid Svenska normallyceum 2 terminer i svenska och historia samt 1/2 termin i geografi, var-efter anlagen för lärarkallet bedömts med vitsordet 'synnerligen goda'. Avlagt praktiskt lärarprov vid Svenska normallyceum i november 1910 och har därvid förmågan att undervisa i svenska bedömts med vitsordet laudatur (28 röster av 30), i historia med laudatur (26 röster av 30). Deltagit i en kurs för lärarkandidater vid Uppsala provårsläroverk under ledning av lektorn, dr A. Schagerström höstterminen 1907, ävensom en kortare tid auskulterat därstädes. Sommaren 1915 föreläst vid sommarkurserna i Åbo för folkskollärare över språkliga företeelser och nysvensk grammatik. Överlärare i svenska vid Svenska normallyceum 25 juni 1920; tagit avsked 26 aug. 1920.

Från sept. 1897 till maj 1898 vistats i England i och för studium av engelska. Amanuens vid Universitets biblioteket 17 febr. 1900, avsked 1907. Deltagit i sjätte nordiska filologmötet i Uppsala 1902 (med föredrag), i svenska filologmötet i Göteborg 1912, i Helsingfors 1922. Sept. 1907—maj 1908 bedrivit studier i germansk och nordisk filologi vid universitetet i Uppsala. Vid olika tillfällen förordnats att verkställa till professuren i nordisk filologi och i svenska språket hörande examina och granskning av skrivprov pro gradu. Docent i nordiska språk den 4 jan. 1910. Aug.—okt. 1912 studieresa till Göteborg, Lund och Uppsala i och för insamlande av material ur därstädes befintliga handskrivna samlingar av dialektord. 1911—13 verkställt uppteckning av den svenska dialekten i Vittisbofjärd. Utnämnts till professor i svenska språket vid Åbo Akademi den 14 aug. 1923.

PUBLIKATIONER:

De nasalerade vokalerna och deras beteckning i de danska runinskrifterna. Ark. f. nord. fil. Bdd XX s. 211 ff., XXI s. 177 ff. (27 sidd.)

I interpunktionsfrågan. Finsk tskr. Bd 57, s. 51 ff., 258. (8 sidd.)

- Málaháttur, en studie i fornisländsk metrik. Akademisk afhandling. (152 sidd.)
- Ordförråd och ortografi i Hel. Birgittas egenhändiga anteckningar. Skr. utg. Sv. litt. skpt. Bd 88 s. 149 ff. (45 sidd.)
- Några prosodiska principfrågor. Språkvet. skpts i Upps. förh. 1908. (17 sidd.)
- Förberedande kurs i svensk grammatik. 1:sta uppl. 1909, 2:dra uppl. 1911. (34 sidd.)
- Till Tolkningen av Ynglingasagans visor. Stud. i nord. fil. III.2. (6 sidd.)
- Språkhistoria i skolan. Ped. fören. tskr. 1911 s. 269. (4 sidd.)
- En försummad tidskrift. Ped. fören. tskr. 1912 s. 32 ff. (2 sidd.)
- Om dialektforskning. Handbok i hembygdsforskning. (6 sidd.)
- Svenska Akademiens nya ordförteckning. Ped. fören. tskr. 1917. (6 sidd.)
- Studier över fornvästgötska lagtexter:
- I. Spår av olika källor i Kyrkobalken i Äldre västgöotalagen. Stud. i nord. fil. Bd VI. 4, sid. 1 ff. (21 sidd.)
- II. Bruket av *c* och *k* i fornvästgötska lagtexter. Ibidem s. 22 ff. (23 sidd.)
- III. Skrift- och språkformer i cod. B 59. Ibid. IX.2. (23 sidd.)
- IV. Växlingen *ð*: *d*. Ibid. XIII.2, s. 1 ff. (16 sidd.)
- V. Spridda anteckningar till Lydekini excerpter. Ibid. s. 16 (34 sidd.)
- VI. Ords-katten i Lydekini excerpter. Ibid. s. 50 ff. (57 sid.)
- Två sammord. kvantitetsregler:
- I. Konsonant efter lång vokal. Ibid. VIII.3, s. 1 ff. (34 sidd.)
- II. Två konsonanter efter vokal. Ibid. s. 35 ff. (38 sidd.)
- Beitrag zur Kenntnis des Suffixes *-ung*, *-ing* in den germanischen Sprachen. Neuphil. Mitt. 1917 s. 24 (10 sidd.)
- Om bokstaven *h* som kvantitetsbeteckning i fornsvenska skrifter. Studier tillägn. E. Tegnér s. 455 ff. (10 sidd.)
- Äldre västgöotalagen i diplomatiskt avtryck och normaliserad text jämte inledning och kommentar. Skr. utg. Sv. litt. skpt. Bd 144. (349 sidd.)
- Assimilation and Quantität in den germanischen Sprachen. Neuphil. Mitt. 1920, s. 91 ff. (27 sidd.)
- Ytterligare om Äldre västgöotalagen. Ett genmäle. Ark. f. nord. fil. Bd 38 s. 162 ff. (14 sidd.)
- Äldre västgöotalagen i nysvensk översättning. (124 sidd.)